

Warszawa, 18.08.2022 roku

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Henryk Kowalczyk

**Zrównoważona gospodarka wodna na obszarach wiejskich – konsultacje Ministerstwa
Rolnictwa i Rozwoju Wsi**

Szanowny Pan Henryk Kowalczyk,
Szanowny Panie Ministrze,

Green REV Institute, operator koalicji na rzecz transformacji systemu żywności Future Food 4 Climate dziękuje za możliwość wzięcia udziału w konsultacjach dotyczących wdrażania Krajowego Planu Odbudowy, w zakresie „Inwestycji w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich”.

Niestety, pomimo że projekt zawiera kryteria dotyczące działań inwestycyjnych, infrastrukturalnych oraz działań miękkich: edukacyjnych, podnoszących wiedzę, kompetencje, świadomość, w żadnym z kryteriów na poziomie: horyzontalnych, szczegółowych, premiujących nie znajdujemy odniesienia do rolnictwa zwierzęcego, które jest odpowiedzialne za wykorzystywanie zasobów wodnych. Jest to szczególnie niepokojące w kontekście ostatnich wydarzeń w Polsce i tragedii ekologicznej, bioróżnorodności, środowiskowej związanej z zanieczyszczeniem rzeki Odry i śmiercią całych ekosystemów. Niezależnie od tego jakie przyczyny tragedii wskazane zostaną w kolejnych postępowaniach należy zauważyć, że

zanieczyszczenia pochodzące z rolnictwa zwierzęcego stanowią ogromne zagrożenie dla ekosystemów, środowiska, zdrowia i jakości życia ludzi oraz zwierząt pozaludzkich.

Produkcja zwierzęca odpowiada za ponad jedną czwartą "śladu wodnego" ludzkości. Około jedna trzecia światowego zużycia wody przypada na produkcję produktów zwierzęcych: jaj, nabiału, mięsa.

Według danych Instytutu Pacyfiku i National Geographic, do wyprodukowania jednego jajka potrzeba ponad 200 litrów wody, do produkcji kilograma kurczaka prawie 3 000 litrów wody. Rolnictwo zwierzęce jest odpowiedzialne za 20 do 33 procent całego zużycia słodkiej wody na świecie. Odpływy z ferm rażąco zanieczyszczają rzeki i wody gruntowe. Od lat mieszkańcy, mieszkanki obszarów wiejskich alarmują i protestują przeciwko powstawaniu ferm i kolejnych "fabryk" produktów zwierzęcych: jaj, mięsa, nabiału.

Najwyższa Izba Kontroli w raporcie po kontroli: ZAPOBIEGANIE ZANIECZYSZCZENIU WÓD ZWIĄZKAMI AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH (źródło: <https://www.nik.gov.pl/plik/id,18039,vp,20631.pdf>), ocenia negatywnie działania organów administracji publicznej podejmowane w celu zapobiegania zanieczyszczeniu wód związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz ocenia negatywnie realizację przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska obowiązku kontroli rolniczych źródeł zanieczyszczenia i wypełniania obowiązków określonych w programie działań przez prowadzących działalność rolniczą na obszarach szczególnie narażonych (OSN). Organy te nie przeprowadziły ani jednej kontroli w przypadku niemal 1/3 OSN znajdujących się na terenie ich działania, a na większości pozostałych OSN ich działania były niewystarczające.

W związku z powyższym z zaniepokojeniem i zaskoczeniem przyjmujemy fakt, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie odnosi się, w żadnym punkcie konsultowanego dokumentu, w żadnych z kryteriów do kwestii produkcji zwierzęcej i zagrożeń dla zasobów wodnych, jakie

powoduje działanie rolnictwa zwierzęcego: hodowla, chów zwierząt tzw. hodowlanych i procesy związane z utrzymaniem i prowadzeniem produkcji mięsa, nabiału oraz jaj.

Dlatego zwracamy się z apelem o uwzględnienie kwestii wpływu produkcji zwierzęcej na ochronę zasobów wodnych w kryteriach dotyczących wszystkich działań: inwestycyjnych oraz edukacyjnych i podnoszących świadomość. Komisja Europejska opracowuje obecnie Sustainable Food System Framework, ramy Zrównoważonego Unijnego Systemu Żywnościowego, które będą stanowić narzędzie do implementacji Europejskiego Zielonego Ładu, strategii Od pola do stołu. Polska jako państwo, które bazuje dzisiaj na szkodliwej produkcji i rolnictwie zwierzęcym - od produkcji nabiału, mięsa, jaj po produkcję paszy dla zwierząt tzw. hodowlanych, która powoduje, że wykorzystanie gleby, zasobów wodnych, jest szczególnie nieefektywne (w skali globalnej prawie 80% gruntów rolnych jest wykorzystywanych do hodowli zwierząt, a mimo to produkuje się na nich zaledwie 18% globalnych kalorii¹; Około dwie trzecie produkcji zbóż w UE i 70% produkcji nasion oleistych przeznaczane jest na paszę dla zwierząt zamiast dla ludzi²), musi już dzisiaj prowadzić działania na rzecz transformacji systemu żywności przygotowując osoby pracujące w rolnictwie, przetwórstwie, systemie produkcji żywności, przekierowując wsparcie finansowe na produkcję roślinnej żywności, wspierając edukację, badania i rozwój, kształcenie kadr. Jednym z narzędzi do kształtowania nowego, sprawiedliwego i zrównoważonego systemu żywnościowego są kryteria wyboru projektów, które w każdym z programów operacyjnych, strategii muszą odnosić się do kwestii szkodliwości produkcji zwierzęcej, w szczególności konsekwencji środowiskowych, społecznych, gospodarczych i zdrowotnych funkcjonowania ferm przemysłowych.

1

[https://josephpoore.com/Poore%20and%20Nemecek%20\(2018\)%20Reducing%20foods%20environmental%20impacts%20through%20producers%20and%20consumers.pdf](https://josephpoore.com/Poore%20and%20Nemecek%20(2018)%20Reducing%20foods%20environmental%20impacts%20through%20producers%20and%20consumers.pdf)

² https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/plants-and-plant-products/plant-products/cereals_en